

Zubné ambulancie musia byť personálne zabezpečené a materiálno-technicky vybavené na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v súlade so svojím odborným zameraním.

Minimálne požiadavky na personálne zabezpečenie a materiálno-technické vybavenie jednotlivých druhov zdravotníckych zariadení ustanovuje všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo zdravotníctva.

Týmto predpisom vo vzťahu ku zubným ambulanciám je výnos Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky z 10. septembra 2008 č. 09812/2008-OL o minimálnych požiadavkách na personálne zabezpečenie a materiálno – technické vybavenie jednotlivých druhov zdravotníckych zariadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „výnos“).

V súlade s výnosom tvorí minimálne personálne zabezpečenie zubný lekár a sestra alebo zubný asistent. Z dôvodu, že sa jedná o minimálne personálne zabezpečenie v zubnej ambulancii poskytovateľ môže zamestnať aj iného zdravotníckeho pracovníka, napríklad dentálnu hygieničku.

Rozsah kompetencií v prípade zubných asistentov a dentálnych hygieničiek definuje priamo vyhláška č. 321/2005 Z. z. o rozsahu praxe v niektorých zdravotníckych povolaniach (ďalej len „vyhláška“).

Na základe uvedenej vyhlášky zubný asistent s odbornou spôsobilosťou na výkon odborných pracovných činností **samostatne**:

- a) asistuje zubnému lekárovi pri vyšetrení a ošetrovaní osoby vrátane štvorročnej práce,
- b) monitoruje dentálnohygienické problémy u osoby v ambulancii zubného lekárstva,
- c) udržiava špeciálne nástroje a prístroje používané v odbore,
- d) pripravuje materiál potrebný pri rôznych druhoch ošetrovania chrupu a ostatných tkanív ústnej dutiny,
- e) zabezpečuje starostlivosť o dentálne pomôcky, vykonáva ich dezinfekciu a sterilizáciu,
- f) poskytuje osobe informácie súvisiace s hygienou ústnej dutiny, výživou a remineralizáciou tkanív zuba a inštruuje osobu v starostlivosti o ústne zdravie neinvazívnymi metódami v závislosti od veku osoby,
- g) vedie zdravotnú dokumentáciu ambulancie zubného lekárstva a vykonáva administratívne práce spojené so zubnolekárskym ošetrovaním osoby a prevádzkou pracoviska,
- h) používa informačný systém pracoviska a spracúva údaje pre potreby zdravotných poisťovní a Národného centra zdravotníckych informácií,
- i) zhotovuje anatomické odtlačky a modely,
- j) poskytuje odbornú prvú pomoc pri stavoch ohrozujúcich zdravie alebo život osoby,
- k) zúčastňuje sa na ďalšom vzdelávaní v odbore zubný asistent a na vzdelávaní ostatných zdravotníckych pracovníkov,
- l) podieľa sa na praktickom vyučovaní žiakov v študijnom odbore zubný asistent,
- m) spolupracuje s ostatnými zdravotníckymi pracovníkmi,
- n) dodržiava hygienicko-epidemiologický režim pracoviska.

Vyhláška neupravuje osobitne, aké odborné pracovné činnosti môže vykonávať **sestra v zubnej ambulancii**, primerane je možné preto vychádzať z vyhlášky č. 95/2018 Z. z., ktorou sa určuje rozsah ošetrovateľskej praxe poskytovanej sestrou samostatne, samostatne na základe indikácie lekára a v spolupráci s lekárom.

Dentálna hygienička v zmysle vyhlášky **samostatne**:

- a) vykonáva dentálnohygienické vyšetrenie ústnej dutiny,

- b) vypracúva individuálny hygienický plán ošetrovania mäkkých a tvrdých tkanív v ústnej dutine,
- c) identifikuje potreby dentálnohygienickej starostlivosti osoby, rodiny alebo komunity,
- d) odstraňuje mäkké a tvrdé nánosy zo supragingiválneho priestoru a subgingiválneho priestoru do hĺbky 3 mm fyziologického sulku,
- e) leští povrch zubov profylaktickými materiálmi,
- f) vykonáva lokálnu fluoridáciu zubov,
- g) informuje ošetrojúceho zubného lekára o výsledku ošetrovania osoby,
- h) riadi dentálnohygienickú starostlivosť v závislosti od zistených potrieb osoby, rodiny alebo komunity,
- i) podieľa sa na tvorbe štandardov dentálnohygienickej starostlivosti,
- j) vedie zdravotnú dokumentáciu v súvislosti s dentálnou hygienou, kontroluje a analyzuje záznamy v zdravotnej dokumentácii a vedie výživové poradenstvo,
- k) edukuje osobu o pravidelnej a systematickej dentálnohygienickej starostlivosti, postupoch a technikách čistenia ústnej dutiny a kontroluje ich účinnosť,
- l) uskutočňuje výskum v dentálnej hygiene, monitoruje požiadavky na výskum v dentálnej hygiene a využíva výsledky výskumu v praxi,
- m) podieľa sa na praktickom vyučovaní v študijnom odbore dentálna hygiena a v študijnom odbore zubný asistent,
- n) podieľa sa na tvorbe programov na podporu ústneho zdravia obyvateľstva, zdravotnej politiky a na ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia,
- o) odporúča dentálne pomôcky a dietetické potraviny,
- p) zabezpečuje hygienu prostredia a vykonáva dezinfekciu a sterilizáciu zdravotníckych pomôcok, prístrojov, nástrojov a zariadení pri vykonávaní dentálnohygienickej starostlivosti.

Dentálna hygienička s odbornou spôsobilosťou na výkon odborných pracovných činností **na základe indikácie zubného lekára samostatne:**

- a) vykonáva hygienický intenzívny program mäkkých a tvrdých tkanív ústnej dutiny,
- b) pripravuje osobu na diagnostické výkony a liečebné výkony a poskytuje dentálnohygienickú starostlivosť,
- c) podáva liečivo do paradontálnych vŕchov,
- d) pečatí fisúry zubov,
- e) leští výplne zubov,
- f) vykonáva slinný test,
- g) ošetruje citlivý dentín pomocou profylaktických materiálov,
- h) vykonáva bielenie zubov a iné estetické úpravy zubov,
- i) ošetruje zubné implantáty,
- j) podáva povrchovú anestéziu pomocou gélu.

Dentálna hygienička spolupracuje so zubným lekárom pri invazívnych a neinvazívnych diagnostických výkonoch a liečebných výkonoch.

Záver:

Zdravotná starostlivosť je súbor pracovných činností, ktoré vykonávajú zdravotnícki pracovníci. Pre správne poskytnutie zdravotnej starostlivosti sa vyžaduje v zubných ambulanciách spolupráca celého tzv. dentálneho tímu, v rámci ktorého je zubno-lekárska zdravotná starostlivosť poskytovaná zubným lekárom v spolupráci so sestrami alebo zubnými asistentami ako aj dentálnymi hygieničkami.